

Свинчук А. А.,

аспірант, асистент кафедри менеджменту ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Svynchuk Anastasiia,

postgraduate, assistant at the Department of Management, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
СОЦІАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ
В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ
ЇХ ВИРІШЕННЯ**

**PROBLEMS OF DEVELOPMENT
OF SOCIAL ENTERPRISES
IN UKRAINE AND WAYS OF
THEIR SOLUTION**

Анотація. Висвітлено основні проблеми створення і розвитку соціальних підприємств в Україні та визначено шляхи їх вирішення.

Ключові слова: соціальне підприємство, податки, підприємницький досвід

Summary. The thesis contains the main problem of creating and developing social enterprises in Ukraine and ways of their solution

Key words: social enterprise, taxes, business experience

На сьогоднішній день соціальне підприємство є одним із дієвих механізмів вирішення соціальних та економічних проблем суспільства. Підтвердженням цього є активний розвиток соціального підприємництва у європейських країнах (Великобританія, Німеччина, Польща), а також у США, Канаді та інших розвинених країнах. Щодо України, то темпи створення і розвитку соціальних підприємств у нашій державі є нижчими від згаданих країн [1], що спричинено рядом перепон, що виникають як у внутрішньому, так і у зовнішньому середовищі їх функціонування.

Аналіз практики діяльності, а також результати анкетного опитування українських соціальних підприємств дає змогу виокремити основні проблеми з якими вони стикаються, а саме:

1) низька підтримка з боку держави — значна частина соціальних підприємців в Україні вважають, що держава у недостатній мірі займається питанням їх розвитку, оскільки на сьогоднішній день відсутні нормативно-правові акти, які б визначали поняття «соціального підприємства» чи надавали їм певні пільги, субсидії, дотації тощо. Окрім цього не створені спеціальні державні органи, які б займалися питаннями, що пов'язані з діяльністю соціальних підприємств, а також не визначено серед існуючих державних органів ті, до компетенції яких би належало вирішення зазначених питань. Разом з тим жодна державна програма чи стратегія не передбачає розробку і впровадження заходів щодо активізації соціального підприємництва в Україні;

2) низький рівень обізнаності громадськості щодо того, що таке «соціальне підприємство» — незважаючи на те, що останні 10—15 років різноманітні закордонні фонди намагаються популяризувати ідею соціального підприємництва в Україні [2], населення нашої країни ще й досі мало обізнане щодо суті, принципів діяльності соціальних підприємств і їх позитивного ефекту на суспільство в цілому;

3) високі податки та висока вартість залучення кредитів — значна частина соціальних підприємців зазначають, що існуючі податкові ставки є високими, а також що діюча система фінансової звітності є надто складною для них. Окрім цього більшість українських банків не зацікавлені у пільговому фінансуванні соціальних підприємств, а існуючі процентні ставки по кредитах, а також підвищені фінансові ризики їх діяльності обмежують можливість отримання банківських кредитів соціальними підприємствами;

4) відсутність підприємницького досвіду — на сьогоднішній день більшість соціальних підприємств створюється людьми, які не мають бізнес-досвіду, що в свою чергу призводить до проблем у визначенні тенденцій ринку, потреб споживачів і вчасному реагуванні на них;

5) низька кваліфікація працівників — основна частина працівників соціальних підприємств — це люди з фізичними чи психічними вадами, що впливає на якість наданих послуг чи вироблених товарів, на якість реалізації управлінських рішень тощо.

З метою подолання цих проблем чи принаймні зменшення їх негативного впливу доцільно розробити програму підтримки розвитку соціальних підприємств в Україні і покласти відповідальність за її реалізацію на державні органи влади у сфері малого підприємництва. Окрім цього запровадити державні гранти для таких підприємств. Альтернативою банківським кредитам як джерела фінансування соціальних підприємств можуть стати кошти надані корпораціями в рамках політики соціальної відповідальності. В її ж рамках корпорації та інші бізнес-організації також могли б надавати безкоштовні курси підвищення кваліфікації для працівників соціальних підприємств чи проводити безкоштовні бізнес-консультації для соціальних підприємців. Звичайно, що все це можливо лише після того, як основна частина українського суспільства буде обізнана щодо діяльності соціальних підприємств, а задля цього існуючим успішним соціальним підприємствам в Україні потрібно висвітлювати результати своєї діяльності на власних веб-сайтах, у ЗМІ та соціальних мережах. Отже, очевидним є той факт, що вирішення зазначених проблем потребує систематичних і комплексних заходів як з боку держави, так і з боку бізнесу, громадськості та й самих соціальних підприємців.

Література

1. Свинчук А. А. Міжнародний досвід розвитку соціальних підприємств: уроки для України // Стратегія економічного розвитку України. — № 34. — 2014. — С. 25—32.

2. Social Enterprise: A New Model for Poverty Reduction and Employment Generation /Carlo Borzaga, Giulia Galera and Rosno Nogales [Електронний ресурс] — UNDP Regional Bureau For Europe and the Commonwealth of Independent States — 2008. — Режим доступу: http://www.emes.net/uploads/media/11.08_EMES_UNDP_publication.pdf

УДК: 330.123

e-mail: tyschenkooo@ukr.net

**Тищенко Олександр
Олександрович,**
аспірант кафедри стратегії
підприємств ДВНЗ «КНЕУ
імені Вадима Гетьмана»

Tyshchenko Oleksandr,
Ph.D. student of Kyiv National
Economic University named
after Vadym Hetman

ОЦІНЮВАННЯ КЛІЄНТСЬКОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

EVALUATION OF ENTERPRISE'S CLIENT CAPITAL

Анотація: Розглянуто методи-
ки оцінювання клієнтського
капіталу та проаналізовано їх
за наявністю необхідної інфо-
рмаційної бази та ефективним
виходом для прийняття управ-
лінських рішень. Запропонова-
но авторський комплекс ін-
струментів для оцінки клієнт-
ського капіталу підприємства.

Ключові слова: Інтелектуаль-
ний капітал, клієнтський капі-
тал, методики оцінювання, ін-
струменти оцінки.

Summary: The methods of
evaluation of client capital are
considered and they are ana-
lyzed by the conditions of pres-
ence of necessary informative
base and effective output for ac-
ceptance of management deci-
sions. The author complex of in-
struments is offered for the
evaluation of enterprise's client
capital.

Key words: Intellectual capital,
client capital, methods of
evaluation, assessment tools.

В умовах актуалізації особливої уваги на нематеріальну скла-
дову розвитку сучасних підприємств, зростає необхідність прак-
тичного оцінювання їх окремих компонентів для подальшого
управлінського впливу на формування та розвиток. Визначальну
роль у дії інтелектуальних активів займає клієнтський капітал,
оцінювання якого дозволяє розробити комплексну систему
управлінських рішень для його ефективного подальшого форму-
вання та результативного впливу на розвиток підприємств.